

**Nagovor dr. Alojza Šteinerja,
Predsednika Zveze slovenskih častnikov
na slavnostni akademiji ZSČ ob 25 letnici delovanja v Republiki Sloveniji -
23. novembra 2019**

Dober dan in dobrodošli na slavnostni akademiji. Lepo je videti prisotne predsednike in sekretarje območnih in občinskih ter interesnih združenj, člane predsedstva, predsednika in člane obeh komisij Zveze, dobitnike najvišjih priznanj in druge funkcionarje ter člane združenj skupaj z njihovimi zastavonošami. Z nami sta danes tudi nekdanji in častni predsednik ZSČ, pk Miha Butara in nekdanji predsednik pk. dr. Bojan Potočnik ter nekdanji člani predsedstva.

Z zadovoljstvom pozdravljam prisotne goste:

- ministra za obrambo Republike Slovenije g. Karla Erjavca, G. minister v čast nam je da ste danes z nami in naš slavnostni govornik.
- Načelnico generalštaba Slovenske vojske, generalmajorko Alenko Ermenc. Ga. načelnica hvala, da ste nas počastila z obiskom.
- Pozdravljam namestnika načelnika generalštaba Slovenske vojske, brigadirja Roberta Glavaša,
- namestnika poveljnika sil Slovenske vojske, brigadirja Franca Koračina,
- namestnika poveljnika Centra vojaških šol Slovenske vojske, brigadirja Vilibalda Polšaka,
- poveljnika 72. brigade Slovenske vojske, polkovnika Petra Zakrajška,
- vse ostale poveljnike in predstavnike enot Slovenske vojske.
- Pozdravljam svetovalca Predsednika republike Slovenije, g. Uroša Kreka in svetovalca ministra za obrambo g. Boštjana Šefica.

Hvala vsem, da ste se odzvali.

V nadaljevanju pozdravljam predsednike zvez in društev v koordinaciji domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije:

- predsednika Zveze veteranov vojne za Slovenijo, generalmajorja Ladislava Lipiča s podpredsedniki in predsedniki pokrajinskih odborov,
- predsednika Zveze policijskih veteranskih društev Sever, dr. Tomaža Časa s predstavniki društev Sever,
- predsednika društva Tiger Primorske, dr. Savina Jogana,
- predsednika Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, g. Janeza Podržaja.
- Z nami je mag. Lučka Lazarev Šerbec, predsednica Zveze društev general Maister, ki ji še posebej čestitam ob današnjem državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra.

- Zvezo združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije danes predstavlja g. Branka Bezeljak, članica predsedstva.

S tem pa seznam visokih gostov še ni zaključen.

- Z nami je direktor občinske uprave Mestne občine Maribor g. Boris Železnik. Pozdravljen g. direktor.
- Pozdravljam predsednika Društva upokojencev MO, brigadirja Milana Obrezo.
- Pozdrav namenjam direktorju DVZ Ponikve g. Rihardu Gašpariču.
- Z nami je g. Alojz Kovačič, ki je bil v Mariboru vrsto let zelo odgovorna oseba na področju obrambnih zadev.

Pozdravljam praporščake DVO, predstavnike medijev in predstavnike donatorjev ter ostale goste. Hvala vsem, da ste z nami.

Današnja slavnostna akademija ima več ciljev, ki bodo, verjamem, v nadaljevanju tudi prepoznavni. Osrednji cilj je spoštljiv spomin na ljudi in razvoj ter poslanstvo ZSČ. Poslanstvo se je v preteklih 25 letih zelo spremenilo, tako kot naša družba, obrambni sistem in naša vojska. Značaj organizacije posebnega družbenega pomena daje ZSČ veljavni zakon o obrambi in odločbe za delovanje zveze in združenj v javnem interesu na področju obrambe. Zadnja odločba je bila izdana v letošnjem letu, skladno z novim zakonom o nevladnih organizacijah.

Če hočemo biti zazrti v prihodnost, se lahko iz izkušenj v preteklosti veliko naučimo. Mogoče tudi zaradi tega, ker imam občutek, da smo ponovno na prelomnici. Karkoli bo država v prihodnje naredila z vojsko in stanovsko organizacijo kot je naša, se je dobro vprašati, ali se kaj podobnega ni že zgodilo in kakšne so bile takrat posledice.

V povezavi z današnjim državnim praznikom Dnevom Rudolfa Maistra, ki ga označujemo kot ključno osebnost pri prevratu meseca novembra 1918 v Mariboru in pri zavarovanju etnične slovenske meje na spodnjem Štajerskem, je treba izpostaviti, da je Maistrova vojska obstala en mesec, kvečjemu pol leta, če k temu štejemo še Labotski odred. Zakaj Maistrovi častniki niso mogli biti člani Saveza rezervnih oficira i boraca v Kraljevini SHS od leta 1919, smo zapisali v zgodovinskem prispevku v Zborniku, ki ga danes prav tako predstavljamo javnosti. Tudi spremembe pri urejanju statusov borcev za severne meje 1918-1919 so se lahko bolj intenzivno začele urejati šele po njihovi petdesetletnici, leta 1968.

Poučna je lahko tudi izkušnja slovenske partizanske vojska, ki je sicer dočakala konec druge svetovne vojne na strani zmagovalcev, vendar kot nacionalna vojska ni preživela, ker so bile

njene enote z izjemo vojaškega orkestra, prej transferirane v Jugoslovansko armado. Zatem vojaški rezervisti polnih sedem let niso imeli stanovske organizacije in samo ugibamo lahko, ali so bili povodi za to podobni kot po koncu prve velike vojne, ko tudi vsi rezervisti, niso bili »ta pravi«.

Ko so leta 1968 sprejeli odločitev o oblikovanju teritorialnih vojska, ki so bile v pristojnosti republik, so leto dni za tem, torej pred 50 leti, temu morali prilagoditi tudi stanovsko organizacijo z ustanovitvijo republiških ZRVS. Oboje je bilo zelo povezano in ljudje, ki so bili akterji tega so še vedno živi in mnogi tudi med nami. Preko TO in stanovske organizacije se je oblikoval človeški kapital, ki je bil odločilen v osamosvojitvenih prizadevanjih in vojni za samostojno Slovenijo. Vemo, da so Pekrčani in Mariborčani 22. maja 1991 praktično goloroki in s svojimi telesi branili dostope do učnega centra TO, v katerem so bili še neusposobljeni naborniki nove slovenske vojske. Civilisti so ščitili tiste, ki bi morali braniti njih.

V organizaciji rezervnih starešin, pred in po osamosvojitvena vojaška struktura pa je bila pretežno vojska rezervistov, so pred 25 leti isti ljudje, ki so bili zavezani obrambi domovine, zmogli še en preobrat. Mnogi akterji za ZSČ to predstavljajo kot na novo in na bolje. Vendar, ko spremembe v častniški organizaciji primerjamo z našo vojsko in njeno razvojno in transformacijsko potjo, najdemo veliko vzporednic, pa tudi opozoril.

Zdi se mi, mogoče si delam tudi utvaro, da je skrb za našo vojsko in njeno preživetje še vedno aktualna. Zaradi opozarjanja in prizadevanj, da Slovenci še tretjič ne bi ostali brez svoje vojske, se tudi danes spleča vztrajati na braniku domovine.

Karkoli se bo v prihodnje naredilo z obrambnimi strukturami, pa najsi bodo te še tako profesionalne in sufisticirane, ali ponovno orientirane v neonaborniški sistem in rezerviste, se bo stanovske organizacije in povezave z okoljem še kako rabilo. Razen, če bo razvoj šel v smeri ugašanja nacionalnih držav, odmiranja nacij in njihovega utapljanja v globaliziranih skupnostih.

Vendar ta del današnjega nagovora želim zaključiti še z enim spominom. Spominom na naše člane, nekoč smo se šteli v deset tisoče, ki jih ni več med nami. Spoštovani prosim vas, da se stoje poklonimo preminulim članom in vsem tistim, ki so izgubili življenja na braniku Slovenije.

Naj jim bo lahka slovenska zemlja in slava.

Spoštovani!

Naj se ob koncu zahvalim vsem tistim, ki za obrambo, varnost in zaščito Slovenije povezujete generacije in preteklost s sedanostjo v upanju na ponosno prihodnost. Zahvaljujem se vam za

to, da vztrajate. Ko med članstvom in sicer opazujem tukaj prisotno srebrnino v laseh, sem nanjo ponosen, ker vem, da kljub temu, da ni več obveze, odgovorno stojite na braniku domovine.

Zahvaljujem se vam za ohranjanje povezav in sodelovanje v regijah in lokalnih okoljih. Dokler so tam zastave domoljubnih in veteranskih organizacij bo tudi Slovenija. Ko jih bodo pobirali, bo podobno kot je bilo na Štajerskem in Gorenjskem za časa okupacije leta 1941, ko so najprej prepovedali in razpustili slovenska domoljubna društva ter jim zatem pobrali še društvene prapore.

Čestitam vam ob jubileju in prosim vas, da čestitko in zahvale delite s člani v vaših združenjih.

Izkoriščam to priložnost, da se zahvalim vsem, ki so sodelovali pri današnji slavnostni akademiji in ostalih aktivnostih obeleževanja 25 letnice ZSČ. Zahvaljujem se Slovenski vojski za vso pomoč, ki nam jo nudi, pa tudi zato da smo danes smeli biti v tem prečudovitem avditoriju generala Maistra. Hvala medijem zato, da so nam namenili pozornost. Ne predstavljam si, kako bi lahko izpeljali dogodke ob 25 letnici brez donatorske pomoči.

Lepa hvala vsem.